



# Informace ze zdravotnictví Plzeňského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky  
České republiky

Plzeň 1.9.2003

1

## Činnost oboru psychiatrie, včetně sexuologie a AT péče v Plzeňském kraji v roce 2002

Aktuální informace vychází ze zpracovaných údajů výkazů A (MZ) 1-01. Výkaz vyplňuje každé ambulantní pracoviště a oddělení psychiatrické, sexuologické a ambulantní pracoviště AT, včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na zřizovatele. Údaje o lůžkové psychiatrické péči vychází z výkazu L (MZ) 1-02. Oba výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví.

### Ambulantní péče

Ambulantní péči v oboru psychiatrie zabezpečovalo v Plzeňském kraji v roce 2002 44,03 psychiatrů, sexuologů a ostatních lékařů, včetně smluvních pracovníků a 2,50 psychologů (viz tabulka 1).

V průběhu roku 2002 bylo provedeno celkem 125 228 ambulantních ošetření-vyšetření, což představuje, oproti roku 2001, nárůst o 10,3 %. Na 10 000 obyvatel připadalo 2 279 ošetření-vyšetření. Nejvyšší počet psychiatrických ošetření-vyšetření na 10 000 obyvatel vykazuje okres Plzeň-město 4 550 a nejnižší Plzeň-sever 802 ošetření (viz tabulka 1). Počet ošetření-vyšetření na 1 lékaře v Plzeňském kraji dosahoval o 9,0 % více, než v roce 2001. Nejvíce psychiatrických ošetření-vyšetření na 1 lékaře vykazují v okrese Klatovy 5 424 a nejméně pak Plzeň-město 2 305. Tento rozdíl je dán malým počtem lékařů v oboru psychiatrie v Klatovech 3,30 (přepočtený počet) a naopak v Plzni-městě bylo 32,33 lékařů. V okrese Plzeň-město pracuje více lékařů v ambulantních částech nemocnic, především ve Fakultní nemocnici Plzeň, kde jsou ošetřováni pacienti z jiných okresů. Celkově bylo provedeno 25 034 ambulantních prvních ošetření-vyšetření. Lékařská péče v oboru psychiatrie je nejvíce zajištěna v Plzni-městě a celkem je v Plzeňském kraji vyšší průměr lékařů na 10 000 obyvatel než v ČR - viz graf 1.

Na výše zmíněných odděleních bylo provedeno v Plzeňském kraji 351 vyšetření na HIV (virus lidského imunodeficitu, který způsobuje chorobu AIDS), 427 vyšetření na HAV (virus způsobující virový zánět jater typu A), 566 vyšetření na HBsAg (australský antigen, jehož přítomnost svědčí o onemocnění eventuálně o nosičství

virového zánětu jater typu B) a 545 vyšetření na HCV (virus způsobující virový zánět jater typu C).

Při těchto vyšetřeních byla nalezena 1 osoba HIV pozitivní, 105 osob HAV pozitivních (tj. 24,6 %), 60 osob HBsAg pozitivních (tj. 10,6%) a 255 osob HCV pozitivních (tj. 46,8 %).

### Pacienti „živé“ a „klidové“ kartotéky

Do tzv. „živé“ kartotéky ambulantního pracoviště patří pacienti, které jsou aktivně léčení krátkodobě nebo dlouhodobě a přitom jsou všichni sledováni zdravotně a sociálně se zprávou nebo záznamem v dokumentaci ne starší jeden rok. Patří sem také všichni pacienti s uloženou ochrannou léčbou.

V Plzeňském kraji byl celkový počet pacientů v „živé“ kartotéce 1 816 , z toho bylo 959 alkoholiků, se závislostí na alkoholu se léčilo 67,4 % osob. Léčených a evidovaných toxikomanů bylo 857, se závislostí 65,2 % osob. V průběhu roku 2002 bylo léčeno a evidováno pro alkohol nejvíce osob ve věkové skupině nad 40 let - 520, u drog ve věkové skupině 20-29 let – 381 osob. Na 100 tisíc obyvatel připadalo v Plzeňském kraji 174,6 alkoholiků a 156,0 toxikomanů (viz tabulka 3 a 4).

Celkový počet pacientů užívající psychoaktivní látky je 1 816 z nich 52,81 % užívá alkohol, 0,17 % tabák, 16,85 % stimulancia, 4,07 % sedativa, hypnotika, 7,21 % kombinaci drog, 11,84 % opiáty a opioidy, 5,45 % kanabinoidy a 1,60 % ostatní drogy (viz graf 2).

Do tzv. „klidové kartotéky“ ambulantního pracoviště patří pacienti, kteří mají zdravotnickou dokumentaci se záznamy staršími jeden rok. O tyto pacienty ambulantní pracoviště aktivně ve sledovaném roce nepečovalo. Z evidence se vyrazují až po 10 letech. V evidenci bylo v Plzeňském kraji celkem 5 803 pacientů (viz tabulka 3).

## **Lůžková péče**

### Akutní lůžková péče

V roce 2002 byla akutní lůžková péče poskytována na psychiatrických odděleních nemocnic v Klatovech, Fakultní nemocnici a Vojenské nemocnici v Plzni. V těchto zařízeních pracovalo 14,25 lékařů (přepočtený počet). Průměrný počet lůžek celkem je 134 (viz tabulka 5).

### Dlouhodobá lůžková péče

Dlouhodobá lůžková péče byla poskytována v Psychiatrické léčebně Dobřany, kde ji zajišťovalo 36,04 lékařů (přepočtený počet). Průměrný počet lůžek byl 1 150, nezměnil se proti roku 2001. Celkem bylo hospitalizováno o 2,04 % méně pacientů, než v roce 2001. Počet obsazených lůžek na 1 lékaře (přepočtený počet) a den činil 29,4. Průměrná ošetrovací doba byla 82,1 dnů s využitím 336,2 dnů (viz tabulka 5).

Vypracovala: Ludmila Špilarová

**Tabulka 1: Ambulantní péče v oboru psychiatrie <sup>\*)</sup>**

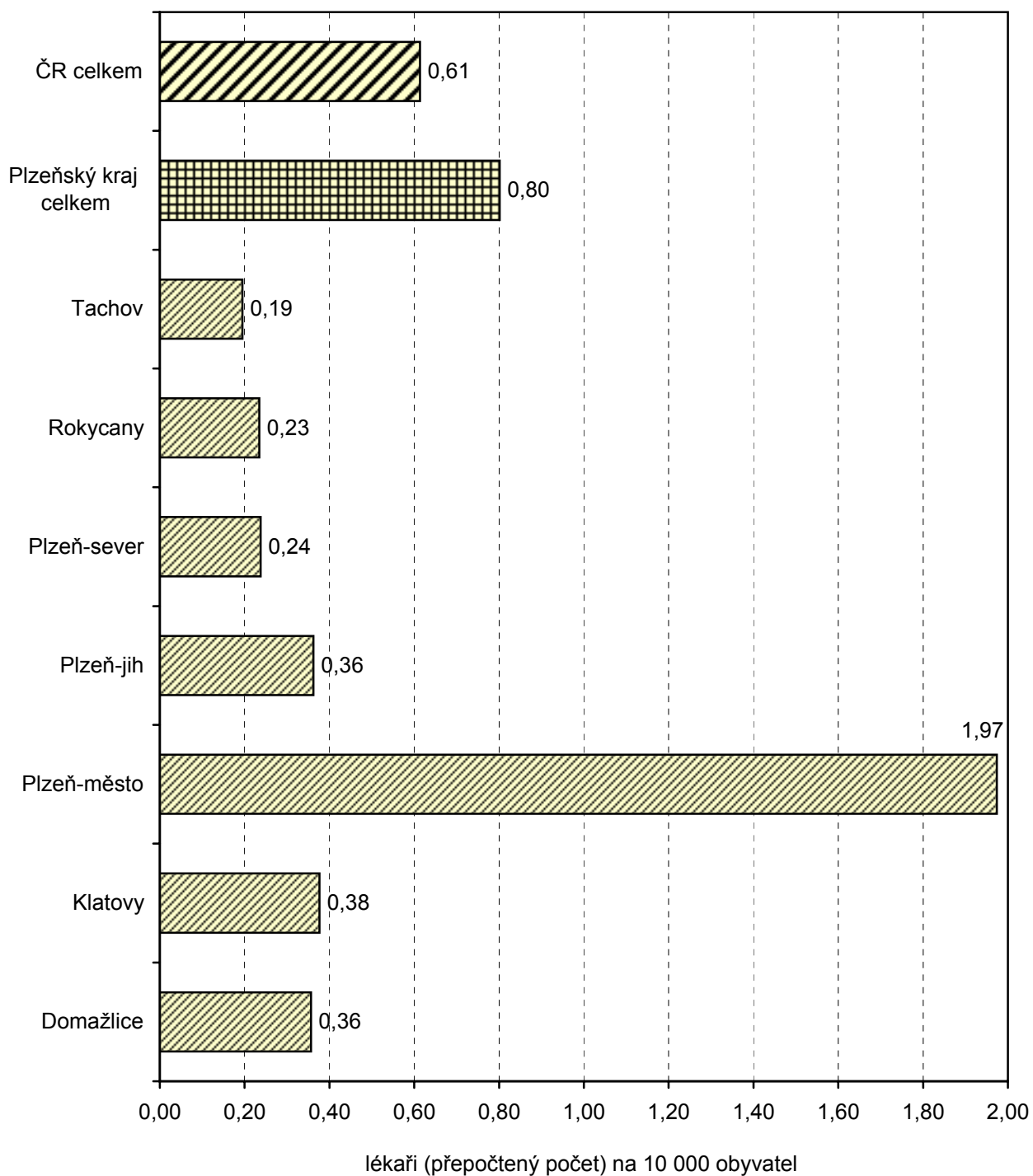
Ukazatel	Domažlice	Klatovy	Plzeň - město	Plzeň - jih	Plzeň - sever	Rokycany	Tachov	Plzeňský kraj celkem
Lékaři <sup>1)</sup> - přepočtený počet	2,10	3,30	32,33	2,48	1,75	1,07	1,00	44,03
Lékaři na 10 tisíc obyvatel	0,36	0,38	1,97	0,36	0,24	0,23	0,19	0,80
Psychologové <sup>2)</sup> - přepočtený počet	-	-	2,50	-	-	-	-	2,50
Počet ošetření celkem	9 074	17 900	74 525	8 791	5 907	4 029	5 002	125 228
Počet ošetření na 10 tisíc obyv.	1 541	2 042	4 550	1 283	802	884	974	2 279
Počet ošetření na 1 lékaře	4 321	5 424	2 305	3 545	3 375	3 765	5 002	2 844
Počet prvních ošetření celkem	1 344	3 226	16 281	1 638	970	646	929	25 034
Počet prvních ošetření na 10 tisíc obyvatel	228	368	994	239	132	142	181	456
Počet prvních ošetření na 1 lékaře přep. poč.	640	978	504	660	554	604	929	569

<sup>\*)</sup> Včetně sexuologie a AT péče

<sup>1)</sup> Psychiatři, sexuologové a ostatní lékaři pracující v oboru psychiatrie včetně smluvních pracovníků - přepočtený počet

<sup>2)</sup> Včetně smluvních pracovníků

**Graf 1: Lékaři na 10 000 obyvatel**



**Tabulka 2: Duševní onemocnění a psychiatrická vyšetření v ambulantní péči**

Ukazatel	Kód dg.	Absolutně				Celkem na 100 tisíc obyvatel
		muži	ženy	celkem	z toho: nově zjištěná onemoc.	
Počet vyšetření ve sledovaném roce		45 002	80 226	125 228	-	22794,7
Počet prvních vyšetření ve sledovaném roce <sup>1)</sup>		10 520	14 514	25 034	-	4556,8
Léčená onemocnění <sup>2)</sup> - vybrané diagnózy:						
organické duševní poruchy	F00-F09	952	1 716	2 668	967	485,6
poruchy vyvolané alkoholem	F10	972	331	1 303	414	237,2
poruchy vyvolané ostatními psychoaktivními látkami	F11-F19	865	131	996	289	181,3
schizofrenie	F20-F29	1 017	1 069	2 086	248	379,7
afektivní poruchy	F30-F39	1 377	3 231	4 608	1 293	838,8
neurotické poruchy	F40-F48,F50-F59	3 197	6 576	9 773	3 041	1778,9
z toho: sexuální dysfunkce	F52	292	33	325	73	59,2
poruchy osobnosti	F60-F63,F68-F69	1 717	557	2 274	498	413,9
z toho patologické hráčství	F63.0	68	8	76	48	13,8
sexuální poruchy/deviace	F64-F66	87	4	91	18	16,6
mentální retardace	F70-F79	751	326	1 077	152	196,0
vývojové poruchy v dětství a adolescenci	F80-F98	711	329	1 040	424	189,3
neurčené duševní poruchy	F99	81	97	178	138	32,4
Osoby přijaté do ambulantní ochranné léčby <sup>3)</sup>		-	-	628	-	114,3

<sup>1)</sup> Počet pacientů

<sup>2)</sup> Pacient je započítán ve všech skupinách onemocnění, pro která byl ve sledovaném roce léčen - ošetřen

<sup>3)</sup> Počet prvních vyšetření ve sledovaném roce u pacientů v ochranné léčbě

**Tabulka 3: Pacienti užívající psychoaktivní látky**

Ukazatel	Pohlaví	Domažlice	Klatovy	Plzeň - město	Plzeň - jih	Plzeň - sever	Rokycany	Tachov	Plzeňský kraj celkem
Počet pacientů v "živé kartotéce" <sup>1)</sup>	M	196	114	1 025	6	18	45	42	1 446
	Ž	55	55	203	-	11	37	9	370
1. pro alkohol	M	147	88	405	2	18	27	30	717
	Ž	30	34	147	-	10	12	9	242
z toho: děti a mládež do 19 let	M	5	2	7	-	-	-	-	14
	Ž	1	2	4	-	-	-	-	7
2. pro drogy	M	49	26	620	4	-	18	12	729
	Ž	25	21	56	-	1	25	-	128
z toho: děti a mládež do 19 let	M	13	5	51	-	-	-	2	71
	Ž	4	5	8	-	-	-	-	17
z toho: injekční aplikace	M	-	6	417	-	-	-	8	431
	Ž	-	3	26	-	1	-	-	30
Počet pacientů v "klidové kartotéce" <sup>2)</sup>	M	125	389	4 136	6	58	75	40	4 829
	Ž	36	119	718	-	71	17	13	974

<sup>1)</sup> Pacienti "živé kartotéky" (tj. pacienti se záznamem v dokumentaci ne starším jeden rok); pokud lze stanovit preferenci užívané látky, je pacient užívající více návykových látek uveden pouze jednou podle převládající užívané látky.

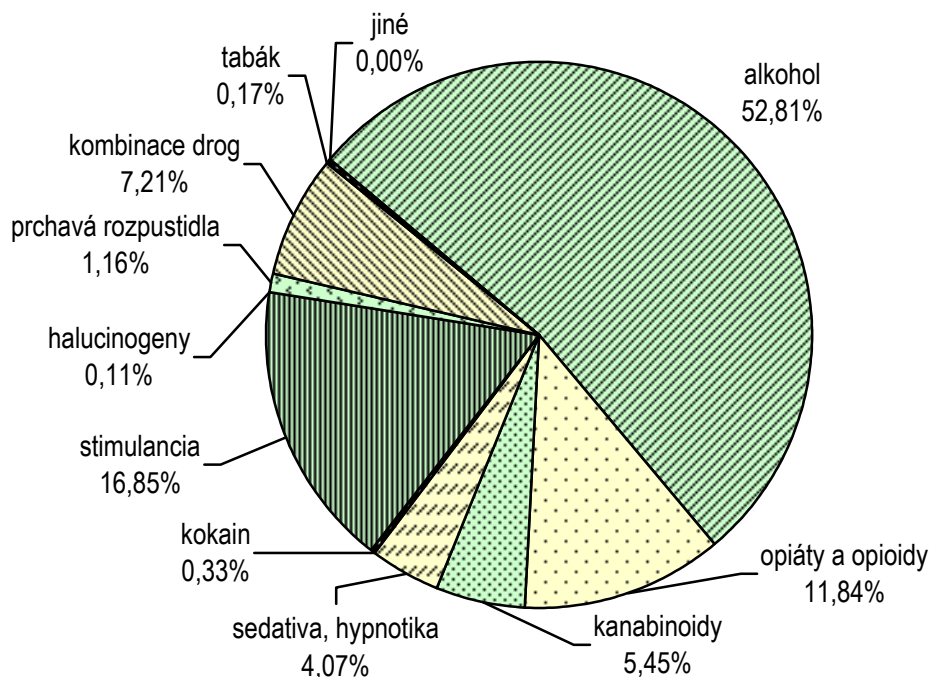
<sup>2)</sup> Pacienti, kteří nebyli vyřazeni z evidence ambulantního pracoviště se záznamy starší 1 rok, tvoří tzv. "klidovou kartotéku"

**Tabulka 4: Pacienti užívající psychoaktivní látky evidovaní na ambulantních pracovištích**

Psychoaktivní látka <sup>1)</sup>	Věková skupina					Celkem absolutně	z toho se závislostí:	Celkem na 100 tis. obyv.
	0-14	15-19	20-29	30-39	40+			
Alkohol	-	21	138	280	520	959	646	174,6
Opiáty a opioidy	1	23	104	56	31	215	134	39,1
z toho: heroin	-	11	56	32	8	107	54	19,5
Canabinoidy	-	26	34	4	35	99	64	18,0
Sedativa, hypnotika	-	1	5	18	50	74	56	13,5
z toho: barbituráty	-	-	-	-	22	22	22	4,0
benzodiazepiny	-	-	1	2	17	20	17	3,6
Kokain	-	-	-	6	-	6	6	1,1
Stimulancia	-	23	156	80	47	306	159	55,7
z toho: metamfetamin	-	12	128	74	43	257	120	46,8
Halucinogeny	-	-	2	-	-	2	2	0,4
Prchavá rozpustidla	-	8	9	1	3	21	12	3,8
Kombinace drog	-	6	70	46	9	131	123	23,8
Tabák	-	-	1	-	2	3	3	0,5
Jiné	-	-	-	-	-	0	-	0,0
Drogy celkem	1	87	381	211	177	857	559	156,0
Celkový počet pacientů	1	108	519	491	697	1 816	1 205	330,6

<sup>1)</sup> Pacienti "živé kartotéky" (tj. pacienti se záznamem v dokumentaci ne starším jeden rok); pokud lze stanovit preferenci užívané látky, je pacient užívající více návykových látek uveden pouze jednou podle převládající užívané látky

**Graf 2: Struktura užívaných drog - rok 2002**



**Tabulka 5: Lůžková péče v oboru psychiatrie**

Zařízení	Zřizovatel	Lékaři (přepočtený počet)	Průměrný počet lůžek	Využití ve dnech	Průměrná ošetřovací doba
Nemocnice	Akutní péče				
Klatovy	Okresní úřad	3,50	34,00	279,7	22,1
FN Plzeň	Ministerstvo zdravotnictví	7,75	70,00	325,5	23,5
VN Plzeň	Ministerstvo obraný	3,00	30,00	213,1	23,0
Psychiatrická léčebna	Dlouhodobá péče				
Dobřany	Ministerstvo zdravotnictví	36,04	1 150,00	336,2	82,1

Zařízení	Počet hospitalizo- vaných	Nemocniční letalita	Počet obsazených lůžek	
			na 1 lékaře a den	na 1 SZP a den
Nemocnice	Akutní péče			
Klatovy	431	9,2	7,4	2,2
FN Plzeň	971	3,1	8,1	1,6
VN Plzeň	279	0,0	5,8	2,2
Psychiatrická léčebna	Dlouhodobá péče			
Dobřany	4 710	36,9	29,4	4,7